

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo, in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2485
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasni po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.406

Dve značilni nemški izjavi

HUGENBERG IN GÖRING ZAHTEVATA KOLONIJE V EVROPI.

Dva dogodka zadnjih dni sta vsekakor tako pomembna, da ju ne moremo zamolčati, ker sta znova pokazala v pravi luči instinkte Hitlerjeve Nemčije. Ta dva dogodka sta pa še toliko bolj pomembna, ker sta sledila Hitlerjevemu navedenemu miroljubnemu in spravljivemu govoru na izredni seji nemškega državnega zbora in parafiranju pakta štirih velesil. Eden obeh je pa celo z londonske svetovne gospodarske konference, ki se je sestala zato, da ustvari gospodarsko in s tem tudi politično zблиžanje med državami in narodi. Mislimo tu na nemško spomenico, ki jo je na londonski konferenci prečital in ji jo predložil državni minister Hugenberg. V tej spomenici je namreč obrazložil nemške težnje glede izboljšanja njihovega splošnega narodnega in državnega gospodarstva, to pa v obliki, ki je presenetila in osupnila vse ter vzbudila tak odpor, da jo je moral umakniti in se vrniti v Berlin.

Dr. Hugenberg je v tej spomenici zahteval najprej, naj se vrnejo Nemčiji njene nekdanje afriške kolonije, če pa to absolutno ni mogoče, naj se ji prekrbijo v Evropi nadomestilo zanje. Prva zahteva nas ne bi dosti zanimala, saj je stvar vrnitve ali nevrnitve nekdanjih nemških kolonij v Afriki izključno le zadeva Anglije in Francije, zlasti pa le Anglije, ki je najbolj forsirala pakt štirih velesil, med katerimi je tudi Nemčija. Če je Anglija tako velikodušna, da jih ji vrne, dobro, samo dvomiti si dovolimo, in sicer zelo iskreno, da bi London hotel kdaj razumeti ljubezen do Berlina v tako močno konkretnem smislu. Velepomembna je pa za vso Evropo in tudi za nas druga zahteva! Če so afriške kolonije nedosegljive, je namreč zahteval Hugenberg nadomestila v Evropi, na vzhodu. Kje je ta vzhod? Nekateri pravijo, da je mislil pri tem konkretno na Poljsko, drugi pa na Rusijo, zlasti na Ukrajino, ki je že davno cilj nemških skomin! V obeh primerih gre za zemljo dveh suverenih slovanskih držav.

Slovanski svet v Evropi naj bi bil torej Nemčiji zamena za afriške kolonije! In ker je Hugenberg vedel prav tako dobro kakor mi, da Angleži ne bodo hoteli slišati na tisto uho, v katero jim je govoril o Afriki, je pač poizkusil, kako bi slišali na drugo, v katero jim je zagodel pesem o slovanskem, zlasti ruskem vzhodu Evrope. Računal je pač s tem, da

bodo celo z veseljem sprejeli predlog za kakršnokoli oslabitev njim vedno tako sovražene Rusije. Toda na svetovni gospodarski konferenci v Londonu, ob navzočnosti Poljakov, Rusov in ostalih Slovanov, morajo biti tudi Angleži vsaj uradno ogorčeni nad tako »predrznostjo«. In zato je napravil g. Hugenberg zopet veliko napako, ali: ustrelil je kapitalnega kozla! V Berlinu so seveda na to takoj odgovorili: »Hugenberg je predložil spomenico v svojem imenu, brez pooblastila odgovorne vlade!« Lep odgovor, mar ne? Prvič se s tem lopne po g. Hugenbergu, katerega bi se Hitler za vse na svetu rad iznebil, drugič se pa uradno prikrile dejstvo, da je bila ta spomenica v resnici vendarle taktično »sondiranje terena«. V Berlinu so si pač mislili tako: Če bo šlo, bo prav, če ne bo šlo, bomo demantirali. Stara taktika je to, ki smo je od Nemcev vajeni že iz časov bivšega cesarja Viljema II.

Drugi dogodek, na katerega smo mislili, je neki govor ministra Göringa, v katerem je dejal, da je bilo vse to kar je storila doslej nemška revolucija, le predigra, nekaj uvod, glavno pa še pride. In nad tem bo svet šele strmlel. Pri tem pa ni mislil samo na notranji režim v mejah nemške države, marveč je namigaval tudi na zunanje politično akcijo, usmerjeno zopet proti vzhodu in zopet na škodo Slovanov! Dasi zelo previdno, je vendar dovolj razumljivo namignil na povečanje Nemčije, na razširjenje njenih meja na vsa področja, kjer živi kak Nemec. Pri tem je moral seveda misliti razen na Avstrijo tudi na Češkoslovaško, Poljsko, Dansko, Švico in morda tudi na Jugoslavijo. In tu sta se Hugenberg in Göring čudovito srečala: oba sta povedala v bistvu isto, dasi je bil prvi iz Berlina demantiran, drugi pa ne. V tem torej ni nobenih diferenc med nacionalcem Hugenbergom, ki »delo na svojo roko« in med narodnim socialistom Göringom, ki je oproda Adolfa Hitlerja.

Da, Nemci so kljub miroljubnosti v Krollovi operi in kljub paktu štirih velesil pokazali, kaj je koncem vseh koncev njihov cilj: Imperializem, ki bi šel preko svobode sosednih, zlasti slovanskih narodov! Toda tako Hugenberg kakor Göring se zelo motita, če mislita, da se bo dala kjer koli v Evropi pridobiti za novo Nemčijo kakšna »kolonija«.

Amerika glavna ovira dela v Londonu

ZDRUŽENE DRŽAVE ODKLANJAJO VSE PREDLOGE, BREZ KATERIH NI REŠITVE SVETOVNE GOSPODARSKE KRIZE. HARRISON IN DAVIS ODPOKLICANA IZ LONDONA.

LONDON, 20. junija. Včerajšnji dan na svetovni gospodarski konferenci je prinesel novo veliko senzacijo. Ameriška delegacija je preklcala in umaknila svoj predlog glede znižanja carin za 10%. Ameriški delegat Pittman je izjavil, da je mogoče, da se bo tehnični svet odrekal take ideje kot podlage. Značilno je, da tega ni sporočil predsednik ameriške delegacije Hull in se zato sklepa, da v ameriški delegaciji ni ravno najvzornjšega edinstva in soglasja. Znano je, da je Hull pristal svobodne trgovine in bo zato odpoklican, ker ni mogel dobiti predsednik Roosevelt v senatu potrebnega polnomočja za spremembo carinske tarife.

LONDON, 20. junija. Washingtonski sební dopisniki poročajo, da so Združene države absolutno proti vsake-

mu, bodisi le začasnemu bodisi trajnemu sporazumu v valutnih vprašanjih. Diplomatski krogi vidijo v stališču Združenih držav dokaz za nezdržljivost Rooseveltovega programa o notranji zgraditvi s Hullovo politiko glede mednarodnega sodelovanja.

LONDON, 20. junija. Guverner Federal Reserve banke Harrison in ameriški glavni delegat na razorožitveni konferenci Norman Davis, sta nepričakovano odpotovala v New York.

WASHINGTON, 20. junija. Dopisnik Reuterjevega urada doznava, da je predsednik Roosevelt dal ameriški delegaciji v Londonu navodila, da s svoje strani ne pričenja nobenih korakov in ne stavi nobenih predlogov, temveč da počaka na prihod njegovega zastupnika profesorja Molleya.

Obupna borba po vsej Avstriji

STRAŠEN ATENTAT NA ČETO HEIMWEHROVCEV. DRUGI ATENTAT. PREPOVED NARODNE SOCIALISTIČNE STRANKE. ATENTAT SO ORGANIZIRALI ČASTNIKI IN VOJAKI AVSTRIJSKE REDNE VOJSKE. PRVE ARETACIJE.

KREMS ob Don., 20. junija. Včeraj ob 5. uri popoldne je korakala s tukajšnjega vojaškega vežbališča proti mestu četa starhembergovcev, kateri je v mali razdalji sledila majhna četa zvezne vojske. V nekem klancu sta vrgla dva mladeniča med starhembergovce tri ročne granate, od katerih sta dve eksplodirali. Učinek je bil strahovit: 30 oseb se je v naslednjem trenutku valjalo v krvi in je nekaterim med njimi izstopilo črevesje, dočim so bile nekaterim odtrgane roke in noge. Atentatorja sta pobegnila. Vojasstvo, policija in orožništvo so obkrožili gozd, v katerem sta se dozdnevno skrivala oba atentatorja. V napadalnih vrstah so nato pritiskali proti gozdu in prisilili atentatorja, da sta se umaknila v mesto, kjer sta bila danes zjutraj aretirana.

SOLNOGRAD, 20. junija. Uradno se poroča, da so skušali v pretekli noči neznan storilec pokvariti jez tukajšnje mestne elektrarne, ki zadržuje nad tri milijone hektolitrov vode. Če bi se neznancem njihova namera posrečila, bi bila silna katastrofa neizbežna. Ne le, da bi ostalo mesto brez razsvetljave, temveč bi se ogromna množina vode razlila po okolici in napravila veliko škodo.

DUNAJ, 20. junija. Vlada je preteklo noč razglasila po radiu prepoved oziroma razpust narodno-socialistične stranke, štajerskega »Heimatschutza« in »Schutzbunda«, češ da je bila prisiljena k temu po neprestanih atentatih in terorističnih dejanjih narodnih socialistov. Policija je takoj izvedla vse potrebne ukrepe. Pri atentatu na solnograško vodno električno centralo je bila zaplenjena ogromna množina razstreliv.

GRADEC, 20. junija. Po razpustu s Hitlerjevim gibanjem koloriranega štajerskega »Heimatschutza« je izdalo njegovo vodstvo na svoje čete proglas,

v katerem se povdarja, da je stala organizacija domovini v mnogih težkih urah ob strani in da je bila zato črna nehvaležnost razpustiti organizacijo. V proglasu se nadalje člani pozivajo, da opuste vsak upor, ker da sedanje stanje itak ne bo več dolgo trajalo in bo zasijalo prav kmalu tudi Avstriji »solnce svobode«.

DUNAJ, 20. junija. Danes zjutraj je bil v Kremsu aretiran glavni atentator na starhembergovce v osebi 18-letnega trgovskega nastavljenca Josipa Mosela, ki je priznal, da je vrgel ročne granate na korakajočo četo heimwehrovcev. Pri zaslišanju je Mosel izpovedal, da je dobil ročne granate od svojega brata, ki služi v zvezni armadi. Takoj nato je bil tudi aretiran njegov brat Hans Mosel s celo vrsto drugih zarotnikov, samih vojakov in častnikov zvezne vojske. Preiskava je že doslej jasno pokazala, da so vodili vsa nasilna dejanja proti Dollfusovi vladi in režimu avstrijski častniki. Vse orožje in peklenke stroje so prejeli atentatorji iz vojaških skladišč. Glavni organizator vseh terorističnih zločinov je poročnik Josip Brandner, ki je že tudi aretiran. V zaporu je trenutno že 18 vojaških oseb. Ta odkritja so razumljivo izzvala v vsej avstrijski javnosti ogromno senzacijo in razburjenje. Podan je bil nedvomen dokaz, da stoji avstrijska zvezna vojska v tesni zvezi z narodnimi socialisti in da se ne sme Dollfusova vlada niti najmanj zanesati na njo.

DUNAJ, 20. junija. Na železniškem vialduktu na progi Liesing - Kaltenleutgeben so neznanci v pretekli noči razstrelili tračnice in tako popolnoma uničili progo. K sreči ponoči ni vozil na tej progi noben vlak. Na kraju zločina so oblasti našle listek z naslednjo vsebino: »To je šele začetek. V nekaj dneh bodo sledili novi dogodki. Ure črnih nasilnikov so štete. To je odgovor na razpust narodno-socialistične stranke!«.

Po Gömbösevi vrnitvi iz Berlina

BUDIMPEŠTA, 20. junija. Tisk se izčrpno bavi s potovanjem predsednika Gömbösa v Berlin. Levičarski listi obžalujejo, da je prišlo do tega potovanja prav v sedanjem času in opozarjajo ministrskega predsednika, naj se proti volji madžarskega naroda nikar ne spušča v kakršnokoli sodelovanje z Nemčijo. Poluradni list »Reggeli Uisag« pa ugotavlja, da madžarski ministrski predsednik ni odpotoval v Berlin brez vednosti in proti intencijam italijanskega ministrskega predsednika. Madžarsko-avstrijsko prijateljstvo s tem ni bilo ogroženo. To potovanje ne predstavlja nobene politične svetovne senzacije, ker šef madžarske vlade ni potoval v Berlin kot premier države, temveč kot nekak prvi madžarski trgovec, ki išče za madžarsko blago nova tržišča.

PODPIS PAKTA ŠTIRIH.

RIM, 20. junija. V ponedeljek 26. t. m. bo imela v palači Viminale italijanska vlada svoje čelo na kateri bodo določene modalitete za podpis pakta štirih velesil.

ODPUST VSEH TRGOVINSKIH ATAŠEV AMERIKE V EVROPI.

DUNAJ, 20. junija. Tukajšnji trgovinski ataše pri ameriškem poslanstvu in njegov pomočnik sta bila odpuščena iz službe. Ob odpustu sta prejela enomesečno plačo. Ista usoda je zadela tudi vse ostale trgovinske atašee pri evropskih poslanstvih, ki jih je okrog 100. Vsi se morajo po vladnem nalogu do 22. t. m. vkrcati v Cherbourg na parnik za vrnitev v Ameriko. Kdor se omenjenega dne ne bi vkrcal, bo moral pozneje potovati na lasne stroške.

SPOR MED NEMČIJO IN POLJSKO.

PARIZ, 20. junija. Prejšnji poljski poslanik v Washingtonu Chianowski je imel v Londonu velik govor o revizionizmu in nemško-poljskih odnosih ter je ob tej priliki izjavil, da ti odnosi še niso zreli za izboljšanje, temveč so nasprotno še vedno zelo nevarni. V vsej zgodovini ne najdemo primera, da bi se katerakoli revizija mej izvedla na miren način. Če bi morala Poljska izprazniti koridor, bi s tem postala vazal Nemčije in bi bila tako izpostavljena gospodarskim načrtom Nemčije ter vrhu tega še tudi nemškim političnim težnjam.

Dnevne vesti

Izredna seja mariborskega občinskega sveta

Spomin Lahoviča, Nov svetnik. Posojilo. Vprašanje gradu.

Sinoči je imel mariborski občinski svet v mestni posvetovalnici izredno sejo pod predsedstvom župana g. dr. Lipolda. Uvodoma se je g. župan spomnil pred kratkim umrlega občinskega svetnika gosp. Lahoviča, ki je bil od leta 1921. neprestano marljiv in zvest sodelavec občinskega sveta in je deloval tudi v raznih odsekih. Na županov poziv so navzoči občinski svetniki počastili njegov spomin z vzklikom: Slava mu!

Nato je g. župan sporočil, da je banska uprava imenovala za Lahovičevega naslednika v občinskem svetu g. Toneta Bajta, uradnika OUZD in predsednika mariborske Narodne strokovne zveze, ki ga je občinskemu svetu obenem predstavil in ga pozdravil kot novega tovariša ter ga pozval na zvesto sodelovanje.

Sledilo je poročilo referenta finančnega odseka, občinskega svetnika g. Sabotija. Mestna občina je dobila, kakor smo že poročali v proračunu predvideno posojilo 700.000 Din od državne hipotekarne banke na hipoteko svojih dveh hiš in bo to posojilo porabila v investicijske svrhe.

Nato je poročal o drugi točki dnevnega reda, ki je vsebovala ponudbo trgovca g. Berdajsa, ki ponuja mestni občini mariborski v nakup svoj grad na Grajskem trgu. Finančni odsek, ki se je o tem pred občinsko sejo dve uri posvetoval in prestudiral to vprašanje, je sklenil, da se zadeva za sedaj odloži in se ugotovi najprej stanje gradu ter možnost njegove adaptacije za magistratne uradne prostore. Občinski svet je predlog finančnega odseka, v katerem prevladuje mnenje, naj bi občina kupila Berdajsov grad, sprejel, nakar je župan sejo zaključil.

Iz davčne službe. Pri davčni upravi v Murski Soboti je vpokojen davčni uradnik Janez Ružič.

Napredovanje v učiteljski službi. V višjo položajno skupino so napredovali: Julija Kanclerjeva v Ptuj, Marta Klopčičeva v Mariboru, Vladimir Košenina pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, Marija Hočvarjeva v Studencih pri Mariboru, Marica Hojanova v Slov. Bistrici, Verena Zidarjeva v Št. Vidu pri Grobelnu, Fran in Angela Jarčeva pri Št. Janžu na Dravi, polju in Leopoldina Jurančeva pri Sv. Marku niže Ptuj.

Marku pošte službe. Za upravnika pošte v Ptuj je imenovan Jakob Čuš, dosedaj upravnik pošte v Murski Soboti.

Pred oltar. V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Vinko Feršar, čevljar-ski pomočnik in Rozalija Mlakerjeva, delavka; Ivan Macuh, poštni zvičnik in Ivanka Rečnikova, šivilja; Maksimiljan Dojčman, barvar in Marija Kumerjeva, delavka ter Martin Divjak in Alojzija Korosčeva.

Smrtna kosa. Na Pobrežju je umrl v starosti 71 let vpokojenec g. Drago Stergar. Pogreb bo jutri popoldne ob 16. uri iz mrtvašnice na pokopališče. Pokojniku bodi ohranjen časten spomin; žalujočim preostali izrekamo naše iskreno sožalje!

Trojni jubilej. Znani in priljubljeni mariborski brivski mojster g. Vekoslav Gjurin je praznoval te dni v krogu svoje družine kar tri jubileje hkrati. Obhajal je 50-letnico svojega rojstva, 25-letnico odkar je samostojen mojster in 10-letnico svojega družinskega življenja. Jubilar je bil rojen v Varaždinu ter se je pričel učiti brivske obrti v Mariboru in je pred 25 leti otvoril samostojno obrt v Trstu. Po prevratu je zopet prišel v Maribor, kjer si je pridobil s svojo korektnostjo kot zaveden slovenski mojster splošen ugled. Čestitkam številnih njegovih prijateljev se pridružujemo tudi mi in mu ključemo še na mnoga leta!

Otroška olimpijada bo letos v nedeljo, 25. t. m. SSK Maribor pripravlja to pot popolnoma nov program, ki bo poleg tekmovalnosti naših malčkov obseval tudi samostojen nastop malih harmonikarjev. Začetek ob 10. uri. Prireditev bo ne le dogodek za naše malčke, temveč bo gotovo navdušila tudi ostalo občinstvo.

Razstava risb na državnem učiteljskem zbiranju 1. II. nadstropje desno bo od 23. do 28. t. m. od 9. do 12. in od 14. do 18. ure. Obsega v glavnem ornamentalne kompozicije, originalne reklamne plakate, črteže platnic in drugo.

Ustanovni občni zbor krajevnega odbora Jadranske straže. V soboto 24. t. m. ob 20. uri bo v čakalnici I. in II. razreda na glavnem kolodvoru ustanovni občni zbor krajevnega odbora Jadranske straže v Mariboru. Občnega zbora naj se udeležijo vsi železničarji.

Za udeležence pogreba g. Kostaniškove bo jutri v sredo vozil iz Maribora poseben avtobus k Sv. Martinu in sicer ob 9. uri z Glavnega trga.

Starešinsko društvo Triglava bo imelo v sredo 21. t. m. ob 20. uri v lovski sobi hotela »Orel« članški sestanek, o čemur obvešča svoje člane s prošnjo za zanesljivo udeležbo. Na sporedu je splošen razgovor o aktualnih zadevah. — Odbor.

Časi so resni in nujno potrebni je, da se vse naše narodno čuteče občinstvo strne ter z vsemi močmi in sredstvi podpre našo staro narodno obrambno Družbo sv. Cirila in Metoda. Dolžnost vseh Cirilmetodarjev, prav posebno pa še predstojnikov naših uradov in sploh vsakogar, ki se kot odkrit Jugoslovan zaveda svojih narodnih dolžnosti, je, da se vsi brez izjeme udeležijo občnega zbora moške in ženske podružnice CMD, ki bo drevi ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma. Dnevni red je: otvoritev in poročila predsedstev obeh podružnic, poročila funkcionarjev, volitve, predlogi, nasveti in raznoterosti.

Mariborski predstavniki Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani odnosno bolniške blagajne prirede v sporazumu z mariborskimi organizacijami privatnih nameščencev v dvorani Delavske zbornice v Mariboru v petek 23. junija 1933 ob 20. uri zborovanje, na katerem bodo poročali funkcionarji iz Maribora ter zavodov ravnatelj g. Podgoršek iz Ljubljane. Vabljeni so vsi zasebni nameščenci, da se zborovanja polnoštevilno udeležijo.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 49. številki: spremembe in dopolnitve v uredbi o prometu in kontroli strupov; prepoved uvoza, tranzita in prometa krompirja iz Avstrije; objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu; uvoz krompirja v republiko Češkoslovaško in razne objave iz »Službenih novin«.

Državni kongres JRKD. Prvotno določen kongres vsedržavne stranke JRKD je preložen na dan 20. julija. V zvezi s kongresom bo 23. julija v Beogradu velik manifestacijski zbor JRKD, ki je bil prvotno določen na 2. julija. Na ta razglas predsedstva JRKD opozarja mariborsko okrajno tajništvo JRKD vse krajevne organizacije.

Pogajanja med našo in avstrijsko delegacijo za sklenitev nove trgovinske pogodbe med obema sosednima državama so bila prekinjena zaradi podrobne proučitve ogromnih seznamov raznovrstnega blaga in se bodo nadaljevala na Dunaju predvidoma v prvi polovici julija. Merodajni krogi zatrjujejo, da je popolnoma neutemeljena vsaka bojazen, da bi v čemurkoli trpel izvoz našega sadja in zelenjave, ki bo zagotovljen v procentualnih kontingentih. Avstrijski delegati so že danes zapustili Beograd. Glede izvoza naših prašičev na Češkoslovaško še ni bil sprejet noben sklep. Češkoslovaški sindikat za živino še vedno vztraja na stališču, da morajo plačati naši izvozniki na vsakega prašiča 52 čeških kron sindikalne pristojbine. Verjetno je, da se bo tudi to vprašanje ugodno rešilo. Baje pa je češkoslovaški parlament pooblastil vlado, da sme ukiniti vse uvozne pristojbine, ki jih je prenesla na zadevne carinske postavke v novi carinski tarifi.

Nova politična stranka. Skupina bivših radikalov pod vodstvom znanega dr. Voje Janjica je vložila včeraj pri notranjem ministru prošnjo za odobritev osnivanja nove stranke pod imenom »Radikalna socialna stranka«. Vlogo za odobritev je podpisal tudi neki inženjer iz Maribora. Izgleda, da se vračajo stari časi, po katerih nekateri tako zabavajo.

Kartel tovarnarjev čevljev. Trgovci s čevlji so dobili te dni okrožnico, ki so jo podpisale večje tovarne čevljev v naši državi, med njimi izdelovalnica obutve vseh vrst D. Roglič v Mariboru, čevljar-ska družba v Kranju, A. Krisper v Ljubljani, tovarna čevljev »Peko« v Trzinu, tovarna čevljev »Petovica« v Ptuj, tovarna čevljev Ivan Prešern v Kranju in tovarna čevljev J. Razboršek v Trzinu. Okrožnica naznanja skupne prodajne pogoje, tako da smo dobili poleg drugih še kartel tovarnarjev čevljev.

Borba za skrajšanje delovnega časa. V Ženevi nadaljuje komisija za skrajšanje delovnega časa svoje delo in je v zadnjih razpravah sklenila poslati vladam glede skrajšanja posebno vprašalno polo. Spreminjevalni predlog delavske skupine, ki je hotela vnesti v to vprašalno polo tudi vprašanja glede poljskega delavstva, je komisija zavrnila z motivacijo, da ta problem ne spada v okvir komisije. Spreminjevalni predlog je bil sprejet.

Hud potres. V pretekli noči so občutili okrog polnoči v Beogradu močan potres v daljavi 8.890 kilometrov, ki ga je zabeležila potresomerna beogradska postaja.

Izvoz našega vina. V mesecu maju so izvozili preko Maribora 40.048 litrov vina. Precejšnja količina vina je bila izvožena v Avstrijo, na Češkoslovaško, v Nizozemsko, Belgijo in Švico. V letošnjem letu je bilo izvoženih skupno 559.922 litrov.

Gasilstvo pri nas in drugod. Ob priliki sprejetja zakona o gasilcih v narodni skupščini je navedel narodni poslanec g. Anton Cerer v svojem poročilu zanimive statistične podatke, iz katerih je razvidno, da je gasilstvo najlepše razvito v naši banovini, kjer je 760 gasilskih čet s 24.253 organiziranimi gasilci. Po drugih pokrajinah naše države pa gasilstvo ni tako razvito, kar je razvidno iz naslednjih statističnih podatkov: V dunavski banovini je 180 čet s 6.427 gasilci, v savski banovini 105 čet s 21.893 gasilci, v vrbaski banovini 11 čet s 275 člani, v primorski banovini 6 čet s 245 gasilci, v moravski banovini je samo 1 četa z 48 gasilci, v drinski banovini je 18 čet s 486 gasilci, v zetski banovini sta 2 četi s 47 gasilci, v vardski banovini pa 2 četi s 23 gasilci. Skupno je v vsej državi 1720 čet s 62.700 gasilci. Kako potrebno je bilo sprejetje zakona o gasilcih, kaže dejstvo, da polagajo druge države na gasilstvo veliko pažnjo. Tako je na Poljskem vzorno organiziranih 11.000 čet s pol milijona aktivnimi gasilci, na Češkoslovaškem je 9000 gasilskih čet s 400.000 člani. Prav tako vzorno je organizirano gasilstvo v Franciji, Belgiji, Avstriji, na Madžarskem in celo v Bolgariji, Romuniji in Grčiji. Gasilstvo je velike važnosti za naše nacionalno gospodarstvo, ker požari leto za letom, zlasti v krajih kjer ni gasilcev, uničujejo precejšen del narodnega gospodarstva.

Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 1. do 7. t. m. je bilo v dravski banovini 31 primerov tifuznih bolezni, 48 škrlatinke, 75 davice, 17 šena, 5 hripa, 5 otročnične vročice, 4 krčevite odrevenelosti, 4 nalezljivega vnetja možganov, 2 primera otrpnenja tilnika in po 1 primer ošpic in griže. Za nalezljivimi boleznimi je umrlo skupno 7 oseb.

Sejem za prašiče. Na zadnji sejem je bilo pripeljanih 190, prodanih pa je bilo 131 prašičev. Cene so bile naslednje: mladi prašiči 5 do 6 tedenski 120 do 150 Din, 7 do 9 tedenski 200 do 240 Din, 3 do 4 mesečni 260 do 350 Din, 5 do 7 mesečni 460 do 550 Din, 8 do 10 mesečni 650 do 680 Din in enoletni 750 do 800 Din. Kilogram žive teže je veljal 7.50 do 8 Din, mrtve pa 10.50 do 11 Din.

Grajski kino. Danes zadnji dan senzacijonehni spored: »Cilinder sreče« in »Zapad krvavi«. Jutri v sredo začne sijajna opereta: »Tetka Gusti komandira« (Huzarska ljubezen). V glavnih vlogah Hansi Niese, Elsa Elster, Izboren, smehapoln film z veselo godbo in izbornim petjem.

Kino Unes. Samo še nekaj dni prvovrstna vesela opereta »Quick« z Liliano Harvey, Hansom Albersom in Paulom Hörbigerjem. Zelo zabavna opereta z mnogo glasbe in petja. Pride grandiozni vefilm »Tajfun« po znameniti istoimenski gledališki igri z Liano Haid in Valerijem Inkišingvim, največjim ruskim umetnikom.

Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navalah, glavobolu, splošni slabosti vzemite jutraj na tešče kozarec »Franz Josefove« grenčice. Po izkušnjah, nabranih na klinikah za notranje bolezni, je »Franz Josefova« grenčica izredno dobrodejno odvajalno sredstvo. »Franz Josefova« voda se dobi v vseli drogerijah, lekarnah in specerijskih trgovinah.

Zrcalo naših gospodarskih razmer. Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo za dobo od 1. do 10. t. m. naslednjo statistiko konkurzov, prisilnih poravnav in posredovalnih postopanj: (Številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo v lanskem letu.) Otvorjeni konkurzi v dravski banovini 1 (1), savski — (5), vrbaski — (—), primorski — (1), drinski 1 (4), zetski — (1), donavski 2 (1), moravski 1 (1), vardski — (6), Beograd, Zemun, Pančevo — (2); otvorene prisilne poravnave izven konkurza: v dravski banovini 3 (4), savski — (7), vrbaski — (2), primorski — (—), drinski — (3), zetski — (3), donavski — (4), moravski — (1), v vardski, Beogradu, Zemu in Pančevu — (—); otvorena posredovalna postopanja: v dravski banovini 4, savski 26, vrbaski 5, primorski 16, drinski 20, zetski 3, donavski in vardski —, moravski 1, Beograd, Zemun, Pančevo 4; odpravljeni konkurzi v dravski banovini — (2), savski — (5), vrbaski — (—), primorski 1 (2), drinski — (1), zetski — (1), donavski 1 (7), moravski 2 (2), vardski 2 (1), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (1); odpravljene prisilne poravnave izven konkurzov: v dravski banovini 1 (7), savski 2 (12), vrbaski — (1), primorski 3 (3), drinski 1 (6), zetski 2 (1), donavski 2 (9), moravski — (—), vardski 1 (—), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (1).

Popadljiv pes. V Mezgavcih pri Ptuj je preteklo nedeljo ugriznil neki pes 11-letno Angelo Irgoličev, tako hudo v glavo, da so morali dekletce prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Dva tatova. Pred malim kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča sta se zagovarjala včeraj dopoldne zakonca France in Alojzija Preac, obtožena raznih vlomov in tatvin. Skupno sta v zadnjem času izvršila več vlomov in pokradla raznega blaga v vrednosti 7.000 Din. Mož je bil obsojen na 3 in pol leta težke ječe s pridržkom v zaporu po prestani kazni radi nepoboljšljivosti, žena Marija pa na 2 leti in mesec dni težke ječe. Oba sta bila že poprej kaznovana zaradi tatvine.

Obziren kolesarski tat. Preteklo nedeljo jutraj se je meznar kolesarski tat splazil v klet profesorja S. v Tomšičevem drevoredu in mu odnesel s kolesa zračnico in plašč. Z ukradenim blagom je izginil brez sledu.

Drobne policijske vesti. Policija je sinoči aretirala Štefko G. radi tajne prostytucije in nekega Ivana, ker je pretil svojemu prijatelju s smrtjo. Prijavljeni pa so bili: Josipina K. radi pretepa, Niko P. Franc Z. in Emil E. radi kršitve zglaševalnih predpisov, Edvard K., ker je kolesaril po prepovedani poti, Oton V. radi nagle vožnje in trije razgrajči Ferdinand, France in Lojze.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 13.5 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 10.6 stopinj C; barometer je kazal pri 17 stopinjah 733, reduciran na ničlo 728.5; relativna vlaga 85; vreme je tiho in jasno. Vreme bo še nadalje spremenljivo in hladno.

Lift, ki deluje po posluhu. V Angliji se je posrečilo izumiti nekemu konstrukterju lift, ki ne potrebuje za svoje premikanje niti vodnika niti običajnega električnega gumba. Oseba, ki se hoče peljati v neko določeno nadstropje, enostavno vstopi v lift in pove številko nadstropja, kjer je njen cilj. Lift se popelje točno na zahtevano mesto. Valovi človeškega glasu delujejo namreč s pomočjo posebne fotostatične celice na poseben mehanizem, ki spravi lift v pogon do določenega nadstropja.

Cela čreda ovac ubita po toči. Nedavno je divjala v francoskih Alpah strašna nevihta, med katero so švigale strele na gosto. Na neki visoki planoti pri Montarbyju se je pasla v času nevihte okrog 300 glav štejoča čreda ovac. Ker se ovce niso mogle nikjer skriti, je udarilo med nje več strel in jih vse nobilo.

Gledališko pismo iz Prage

PRIHOD V PRAGO. ROGOZ IN DEYL. GLEDALIŠKE PREDSTAVE.

Nad Mariborom, Pohorjem in Dravskim poljem je bilo lepo solnično jutro, ko me je vlak odpeljal proti severu, skozi Gradec, čez Semmering in Dunaj do zlate Prage. Vožnja me je utrudila, toda samo telesno, kajti moja radovednost je bila čila in neutešljiva; premagala je fizično zbitost. Najprej si je hotela ogledati zunanje lice prestolnice bratske Českoslovaške. Da, Praga je zares velemesto. Njen tempo je nagel, promet ogromen, povsod vrvjenje množic in toliko vseh mogočih prireditev! Razstave, koncerti predstave povsod in na vseh koncih. Vmes prihajajo množice šolske mladine z dežele na izlet v »matuško«. Na Vaclavskem trgu valovi najživahnejše življenje ves dan tja do ene ure ponoči. Velemesto, srce države...

Zaenkrat sem dobil stanovanje na Masarykovem nabrežju, nekaj minut v stran od Narodnega divadla. To je bilo seveda moj prvi cilj. Tam sem poiskal Rogoza. Sprejel me je tovariško in bratsko prijazno ter mi izposloval proste vstopnice za obisk predstav v Narodnem, Stavovskem in Vinogradskem gledališču. Vmes mi je pravil, da je nameraval oditi na gostovanje v Ljubljano, pa ni utegnil. Zastavljale so ga vaje in predstave. Takrat so študirali Shakespearejev »Sen kresne noči«. Tudi tu je tempo nagel: vaje so od 9.30 do 15.30. Na »Sen kresne noči« sem se veselil, saj smo ga igrali tudi mi v Mariboru.

Prvi večer svojega bivanja v Pragi sem šel spat. Utujenost je premagala tudi radovednost. Naslednji dan sem pa bil že v Stanovskem gledališču; gledal sem »Jano«, drugi dan sem si pa ogledal »Jana Husa« v Narodnem divadlu. »Jana« je štiridejanska igra Francoza Henrika Dunevoisa. Stvar je tendenčna, naperjena proti omajevanju porodov, kar je za Francoza morda aktualno, za nas Slovence pa ne, saj imamo »radi« otroke. Vendar je sijajno pisana in je bila še boljše igrana. Glavno ulogo je igrala naravnost frapantno Ana Sedlačkova kot gostinja. Sijajni so bili njeni prehodi od 20-letnega dekleta do 80-letne starke, dikcija čudovita, govor čist in jasen. Tu je človek marsičesa nauči. Dekoracija je bila enostavna, toda zelo okusna, odmoril kratki, četudi je dosti sprememb. Najbolj pa me je presenetila razsvetljava. Posamezni predmeti so bili razsvetljeni osredotočeno na sceno, na primer zelena dekoracija z rdečim pohištvom iz mahogonja. Da bi videli to kompozicijo barv! Publika disciplinirana; sediš v gledališču kakor da bi bil sam, taka je tišina. Aplavdira pa mnogo; igralci morajo pred zastor najmanj trikrat ali štirikrat. Stanovsko gledališče je podružnica Narodnega divadla; zidano je krasno, je zelo akustično, da slišiš vsak dih; ima štiri nadstropja lož in dve galeriji. Prostora ima za 1800 gledalcev. »Jano« so igrali že 37-let, vendar je bilo polno.

Tu moram omeniti še nekoga: Rudolfa Deyla. Sedaj že star gospod, igralec in

režiser, je eden stebrov Narodnega divadla. Pred mnogimi leti je bil angažiran v Ljubljani, in sicer tedaj, ko je bil intendant Deželnega gledališča še g. Fran Govekar. Kar mi je zelo ugajalo, slovenske govornice se ni pozabil, slovensko govori še vedno zelo lepo. Dejal mi je: »Slovenci so me čisto pozabili, jaz se še pa tako rad spominjam Ljubljane in Slovencev. Takrat tam v Ljubljani sem bil še mladi.« Sprejel me je lepo in poskrbel za proste vstopnice, za dostop na oder, v garderobo, orožarno in tudi k vajam. To pa je bil prav moj namen, zato sem prišel v Prago.

Druga predstava, ki sem si jo ogledal v Pragi, je bila historična igra v petih dejanjih, Al. Jiraska »Jan Hus«. Delo je tipična češka stvar z ogromnim ansamblom. V njem sta upodobljena življenje in smrt velikega reformatorja Jana Husa z vsemi tedanjimi verskimi borbami, prekucijami itd. Pri nas ga ne bi mogli upri-

zoriti, ker nimamo tako velikega aparata. Ko sem si ga ogledal, je šel preko desk tudi že 27-let. Dekoracije so močno uplivalo: luč, reflektorji, sijaj. Glavno ulogo je kreiral Rudolf Deyl, ki mi v prvih slikah ni ugajal. Poznalo se je, da ni več mlad. V drugi polovici je pa bil sijajen. Govori krasno in mora biti silen kot kralj v »Hamletu«. Nekaj sem pa z začudenjem opazil, da ti stari igralci ne znajo besedila! Interpretacija je nadpovprečna, toda šepetalcu slišite do srede parterja. Naši režiserji bi si ob takem primeru pulili lase... Zelo mi je ugajal naš Rogoz. Ni imel sicer velike vloge, toda njegov organ je struna. Odraža se od vseh in ima vedno sijajno masko. In priljubljen je. V odmorih slišite med publiko in po koridorjih često njegovo ime. Rogoz je tu doma.

Ob koncu prvega pisma naj omenim samo še to, da sem bil tudi pri našem rojaku univ. prof. dr. Murku, predsedniku Českoslovaško-jugoslovanske lige, ki me je uvedel v družbo.

Maks Furijan.

Sport

Mariborska kolesarska podzveza je priredila 15. t. m. ob dobri udeležbi svoj izlet v Slov. Bistrico s kolesi in avtobusom. Na cilju pred hotelom »Beograd« sta pozdravila kolesarje z godbo in svojim klubom na čelu predsednik kolesarskega kluba »Bistra«, nadučitelj g. Tajnik in podpredsednik lekarnar g. Mondini, v imenu občine pa svetnika g. Gornjak in g. Pinter. V do zadnjega kotička napolnjeni dvorani se je v imenu kolesarske zveze zahvalil za prisrčen sprejem predsednik mariborske podzveze g. Markovič, omenivši željo in potrebo združitve in skupnega delovanja med Mariborom in Slov. Bistrico, češ, da s priključitvijo pridobi pohorska metropola Bistrica mnogo na povzdigu tujkega prometa. Predsednik kluba »Bistra« je izjavil v svojem navdušenem govoru, da je klub pri svoji zadnji seji definitivno sklenil vstop v kolesarsko zvezo, kar se je z burnim ploskanjem in živijo-klici vzelo na znanje.

Na predlog predsednika podzveze so se nato odposlali pozdravni brzojavi predsedniku vsešportske zveze g. dr. Hadžiču in predsedniku kolesarske zveze g. Strzalkovskemu. V svojem govoru je pozval nato g. Mondini prisotne, da zakličejo najvišjemu zaščitniku kolesarskega športa kralju Aleksandru trikratni »živio«, nakar je zasvirala godba »Lepo našo domovino«. G. Pinter se je kot najstarejši kolesar Maribora in Slov. Bistrice v svojem predavanju med drugim spomnil tudi lepih minulih časov, ko se je kolesar moral zadovoljiti še z »lesenim konjem«. Pozdravne govore so se imeli: v imenu občine občinski svetnik g. Gornjak, za klub »Edelweiss« g. Lešnik, za klub »Maraton« g. Kebrič in za klub »Poštelo« g. Ružič, na kar so mariborski kolesarji ob zvokih godbe zapustili Bistrico in svoje nove tovariše z obljubo, da se bodo vsakemu vabilu vselej radi odzvali.

SK Split v Mariboru. V nedeljo 25. tm. se bo odigrala v Mariboru prva kvalifikacijska tekma za vstop v nacionalno ligo, in sicer med prvakom Splitske podzveze JNS SK Split in prvakom LNP ISSK Mariborom. Tekma bo na igrišču ISSK Maribora ob 17.30.

V tekmovalstvu za državno nogometno prvenstvo se srečajo v nedeljo 25. t. m. v Zagrebu Hašk:Slavija (S) in v Beogradu Bask:Gradjanski. V četrtek 29. t. m. se odigra v Zagrebu tekma med Gradjanskim in BSK.

Cross country v Celju. V nedeljo je priredil SK Jugoslavija cross country na 10 km. Zmagal je Kreys (Primorje) v času 38:02, 2. je bil Grmovšek (Maraton, Maribor) v času 39:40. Med moštvi se je na prvem mestu plasiral Primorje z 8 točkami, na drugem SSK Maraton, Maribor s 16 točkami, na tretjem Olimp, Celje s 24, in na četrtem Jugoslavija s 30 točkami.

ISSK Maribor:SK Rapid. V četrtek 22. tm. ob 18. bo na igrišču ISSK Maribora prijateljska tekma med ISSK Mariborom in SK Rapidom. Za ISSK Maribora bo ta tekma generalna vaja za nastop proti SK Splitu.

Mednarodne rokoborbe. Rezultati sinočnega tekmovalstva so bili naslednji: Borba med Schwarzbauerjem in Bognerjem se je končala po treh rundah neodločeno, Catcheau je v 21. minuti premagal Girilova tretja borba, in sicer med Mrno in Tomom Sayerjem, je pa ostala neodločena. Drevi nastopijo: Tom Sayer proti Angelescu, Mrna proti Mileusniću in Catcheau proti Bognerju. Prvi dve borbi sta odločilni.

Tilden & Co. v Jugoslaviji. Svetovni profesionalni prvak Tilden bo s svojimi tovariši v dneh 24., 25. in 26. tm. gostoval v Zagrebu.

ŠIRITE »VEČERNIKI«

ne vidi.

Ho-o! ho-o! Čim dalje je mož govoril, tem bolj se je levinji nihal križec. Iz oraskavega gola se ji je izvil zateglo, jako zateglo, prav krotko hrpanje.

Ko se je Uarin gospodar približal, se je levinja zleknila vznak, privla k sebi vse štiri šape in skrčila kremplje, da bi jo božal po rebrih kakor tistikrat, ko je bila še čisto majhena levinja, debelušna in pikčasta.

Toda že je Uara vstala, povohala ljubkujočo roko, jo lizala s svojim raskavim jezikom, hodila sem ter tja pod to dlanjo, sproženo skozi rešetko, z usločenim hrbtom, z upognjenim vratom. Tedaj je njen gospodar opazil bunke njenega života z oguljeno dlako, štrline na njeni črepini in njenih kosteh, ki so se toliko drgnili ob drogele, njen usahlji rep. In ker si je v času njenega ujetništva ni nihče več upal kopati, je žival krepko in rezno zadarjala; to je še bolj kvarilo njeno kožo.

Zdaj pa zdaj je levinja obstala, grizkajoč roko, ki je ginila v njenem ogromnem žrelu, očitaje gledala svojega gospodarja in vpraševala z isto preproščeno kakor v dobi, ko je šele četrtič v svojem življenju videla rastoči mesec

Sokolstvo

Seja župnega TO bo jutri v sredo ob 20. uri v župni sobi. Udeležba je obvezna!

Ptuj

Smrtna kosa. Umrla je v Ptuj za kapjo v pokojena učiteljica Ivana Svoboda, stara 60 let. Pokojna je bila rodom iz Gorice. Blag ji spomin!

Prijet nevaren tat. Orožniki so aretirali 28letnega brezposelnega mehanika Martina Senčarja, Pristojnega v Ptuj, brez stalnega bivališča, ker ima na vesti več težkih zločinov tatvine in vlomov. Zasledovali so ga skoraj eno leto. Vklonjenega so ga izročili sodišču, ki ga je dalo pod ključ.

Draga korenina

Cvetoča trgovina ginsenga na Daljnem vzhodu.

Ginseng je korenina rastline panax ginseng Meyer ali sorodne vrste panax quifolium L. Prva rastlina je doma v Koreji, na Japonskem in v Mandžuriji, druga pa v Severni Ameriki. Je pa še mnogo drugih rastlin, ki dajejo čudodelno korenino proti vsem boleznim. Ginseng se imenuje tudi kitajska mandragora, in Kitajci ji pripisujejo čudodelno moč proti vsem boleznim. Korenina ima obliko korenčka in ima ob strani še dve kratki koreninici. Po svoji obliki je nekoliko podobna človeškemu telesu in od tod je dobila tudi ime. V kitajščini pomeni namreč ginseng: majhen človek.

Divje rastoči ginseng se ceni mnogo bolj, kakor kultivirana vrsta. Na Kitajskem morajo določeno količino te rastline prepuščati vladnim komisarijem, ki plačujejo z njo državnim dostojanstvenikom davke za zbiranje zdravilne rastline. Posebno lepo raščene zdravilne rastline so domena vladajoče rodbine.

Bogati Kitajci iščejo korenine divje rastočih rastlin in jih plačujejo po 50 dolarjev. Siromašnejši Kitajci se pa morajo zadovoljiti s koreninami kultiviranih rastlin, ki so vredne mnogo manj. Ginseng se ne rabi samo kot zdravilo, temveč tudi kot preventivno sredstvo vsakdanje porabe in s tem pojasnjen ogromen komzum te rastline na Kitajskem.

Ginseng morajo na Kitajskem uvažati iz Koreje, Japonske in Amerike. Uvozno pristanišče je Hongkong, kamor je prišlo leta 1923 za 4.119.480 dolarjev zdravilne korenine, leta 1924 pa za 4.015.019 dolarjev. Samo iz Amerike je šlo leta 1924 v Hongkong za 2.565.870 dolarjev ginsenga.

Velikanski požar v pristanišču.

V Bremerhaven v Nemčiji je izbruhnil pred dnevi v nekem tamkajšnjem luškem skladišču katastrofalen požar. Ogenj se je širil s tako naglico, da se je več tisoč gasilcem in policijskim stražnikom šele po dolgem naporu na delu posrečilo kljub najmodernejšim gasilnim pripomočkom lokalizirati ogenj. V skladišču je zgorelo 3.000 bal bombaza.

Andre Demaison:

Levinja Uara

Odlomek iz novele »Ouara, la lionne«.

Res je napočil čas, ko je Uara jela potajati nestrpnost. Nekoč je celo pregrizla vrvi, za katero je bila privezana. Zato so jo pričvrstili na močno verigo. Vendar gospodarja je še vedno rada videla in se mu dajala čehljati. Levi so jo zadržali iz pustinje, ponoči je bilo treba kuriti okoli poslopja, da jih odpode.

Naposled je morala v kletko. Po dveh letih se je gospodar vrnil na Francosko in podaril levinjo znanцу. Ta pa jo je prepuštil zoološkemu vrtu. Tam jo je srečal prvi lastnik.

Na dan, ko se je Uara najmanj nadejala, je prišel človek: tisti, ki jo je navadil igrati se z ljudmi, tisti, ki je iznašal zanj mlačne in okusne hrane, mož, pri katerem ji ni nikdar manjkalo vode in ki ji je prerezal vrvi na ogrljaku, preden jo je zgrabila smrt.

Uarin gospodar je prišel po opravih v Pariz. Počakal je, da je val posetnikov odšumel od zverinjakov. Poštal je nekaj hipov pred njeno kletko. Ni ga poznala. Možak je bil pač ostavil tam

daleč svojo pižamo in svojo belo obleko, svoj šlem in platneno obutev. Na sebi je imel medlo in podmurjeno opravo, kakršna je v navadi po deželah, koder hiše segajo v nebo in koder je drevje zakrnelo.

»Uara, dragica moja!« je zamrmral v trenutku, ko je žival jela vnovič kobariti po kletki. »Tak me nič več ne poznaš?«

Levinja je mahoma obstala, odskočila na stran, napela pogled, nagubančila kožo na lobanji, medtem ko je z repom sunkoma opletala po vzduhu. Aj, te oči, prav kar še motne, so zdajci živo zastrmele, kakor da ne verujejo same sebi! Kako blazno bije srce v teh strahotnih prsih! In ta pogled, ki ga nobena reč na svetu ni mogla več odvrniti od moža, med tem ko ji je še vedno govoril resno in ginjeno, ji pravil tiste besede kakor njega dni tam daleč med igrami na verandi; te lahke in laskave besede, ob katerih je pozabila odprte stepe in svobodne šume: šume, koder se obešajo duhovi po vejah in šušte nalik šelestenju vetra in drhtečega listja; stepe, koder blodi ponoči duše daleč od pradednih grobov, koder stopa zarod levov na svojih nočnih pohodih in renči, da prebudi divjačino, ki je

Grgranje je odmevalo v hodnik ječe, pljusalo do sosednih kletk. Samci so se zmotili. Jeli so tuliti njej v odgovor, da se je tresla stavba z jonskimi stebri in da so preglušili ropot tramvajev, holinjave trobentanje avtomobilov in kričanje raznašalcev, ki so v dežju prodajali liste. Malce preplašen je mož odtegnil roko. Tedaj pa je Uara pomolila ven svoje šape in ga na rahlo pritegnila k sebi ter ga lizala. Ne meneč se za vik in krik teh prismod, ki so z njo sodelovale, je slišala in poslušala zgolj še svoje ime, to ime, ki ga že dolgo ni nihče več izrekal: »Uara! uara!«

»Zaprli bomo!«

Štiri je ura, paznik je prišel.

»Mar poznate to levinjo?«

»Saj sem jo jaz zredil. Okoli dve leti je, odkar je nisem videl. Ampak lev ne pozabi. Spomnite se Androkleja...«

»Kaj je Androklej?«

Uarin nekdanji lastnik ni pozabil na njo. Potegoval se je, da bi dali živali svobodo, ponudil se je, da jo odkupi. Odgovorili so mu s pravilnikom in mu pokazali napis nad gajbo. Dar je bil od druge osebe. Tudi ko bi bil njegov, mu je sedaj ne bi smeli vrniti

Maribor, 20. VI. 1933.

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnostih človeške prošlosti

»Veseli me,« je odgovoril Doljan, »da me hočete seznaniti z voditelji svojega ljudstva. Pripravljen sem.«

»Pojdiva!« je dejal Astis in se dvignil. Molče je stopal Doljan po dolgem in ozkem hodniku, s katerega so vodila na vse strani skrivnostna vrata brez kljuk in ključavnic. Ko sta pa prispela do konca in stopila na plano, je nenadoma ostrmel. Pred seboj je zagledal precej dolgo in široko ulico. Na obeh straneh so se dvigale kvišku krasne palače, zgrajene iz docela neznane snovi. Od stropa ulice, ki se je zaradi čudovitih kristalnih obokov izgubljal v iluzijo pravega neba, je sijala ista tajinstvena svetloba kakor v celici, v kateri je bil zaprt in na onem dvorišču, kjer sta z Astisom kosila. Pod drevesi z velikimi dehtečimi cveti, ki so rastle v dveh ravni vrstah, je valovalo živahno življenje. V navideznem brezdelju so se sprehajali in šalili moški in ženske v čudovitih dragocenih opravih. Vsi so imeli klasično lepe postave, krasne obraze in čudovite oči. Bili so potemnele kože, črnih kodravih las in govorili so jezik, ki se je zdel Doljanu popolnoma drugačen od vseh onih, kar jih je bil kdaj slišal na površini zemlje.

Doljan je kakor zamaknjen občudoval lepoto tega ljudstva, krasoto tajinstvenega podmorskega mesta, čudovito ure-

jenost življenja in ni prav nič več domislil o tem, da je zares došel v kraj potopljenega sveta.

Prav tako veliko pozornost kakor so jo vzbujali prebivalci Oceanopolisa pri doktorju Doljanu, je pa vzbujal tudi on pri njih. Vsi so vedeli, da je on tisti smeli raziskovalec s površine zemlje, ki je hotel s svojimi pripravami razkriti njihovo skrivnost. Toda niso ga gledali sovražno, nasprotno, občudovali so ga in cenili. Doljan sam pa se je mogel tudi prepričati, da je njegov spremljevalec doktor Astis v Oceanopolisu znana in cenjena osebnost. Še bolj kakor moške, je občudoval Doljan ženske, in ni mogel nikakor razumeti, da so vse brez izjeme krasotice in da med njimi sploh ni stark. Vse so bile po svoji zunanosti mladenke najboljših let.

»Gospod doktor,« je vprašal Astisa in odkrito pokazal svojo neutешljivo radovednost, »povejte mi samo eno: žive v Oceanopolisu le mladi ljudje, le mladeniči in dekleta najboljših let? Kje imate starejše?«

»Čudite se, kaj ne?« je dejal Astis in se veselo nasmehnil. »Tudi to je ena skrivnost in napredek naše kulture! Ti ljudje, ki hodijo mimo naju, so najrazličnejših starosti. Med ženskami najdete mladenke s petnajstimi in dvajsetimi leti,

najdete žene, ki so že davno prekoračile petdeseto in stoto leto, imate pa tudi starke, ki bodo kmalu obhajale dvestoletnico ali celo tristoletnico svojega rojstva. Na zunaj pa so vse večno mlade, večno enake in nespremenljive.«

»Saj to ni mogoče!« je vzkliknil Doljan. »Med temi ženskami, ki so vse enako mlade in čile, naj bi bile tudi take, ki so dočakale že dve sto ali tri sto let življenja? Ne, šaljite se.«

»Prav nič se ne šalim,« je odvrnil Astis resno. »Naša medicinska znanost je že davno, pred mnogimi stoletji odkrila skrivnost ohranitve mladosti do zadnjega trenutka življenja. Zlo staranja je pri nas docela premagana stvar in tudi življenje posameznika se nam je posrečilo podaljšati za tri sto let. Dalje pa tudi naša znanost še ne seže. Mi, ki živimo sedaj v Oceanopolisu, ne poznamo bolezni, ne poznamo utrujenosti, slabe volje in jeze. Vse to je daleč za nami. Dosegli smo ono popolnost, o kateri sanjajo pri vas na površini zemlje samo pesniki in fantasti.«

»Morda je malo nediskretno,« je dejal Doljan, »da vas vprašam, koliko ste stari vi? Radoveden sem, kajti po vsem tem kar ste mi povedali, ne morem prav nič več zaupati svojim lastnim očem...«

»Koliko let bi mi prisodili?« je smeje se dejal Astis.

»Trideset,« je odgovoril Doljan.

»Potem ste se zmotili nič manj kakor za sto dvajset let...«

»Sto dvajset?« je vzkliknil presenečeni Doljan.

»Da, sto petdeset jih imam,« je odvrnil

Astis in nadaljeval: »Toliko in še več jih boste dočakali tudi vi, kajti sprejeti vas hočemo tako, kot sprejmejo bratje svoje- ga brata. Vse naše pridobitve bodo postale tudi vaše. Z njimi se boste lahko okoristili po mili volji.«

Doljan ni odgovoril. Astisove besede so ga zmedle preveč in v njegovi glavi so se podile najčudovitejše misli, ki so jih preganjala vsak trenutek nadaljne poti še nova odkritja in nova čudesa. Z nepopisnim zanimanjem je opazoval čudovita drevesa nad seboj, ogledoval palače, se čudil lepoti ljudi, ki jih je srečaval, še bolj razmišljal kako je mogoče, da obstaja pod silnimi plastmi temne morske vode tako bajni svet s tako dovršenimi napravami, z ulicami, hišami, drevoredi, svetlobo, ki je podobna solčni na površini zemlje in zrakom, ki ohranja vedno enako, nespremenljivo svežino in toploto. Čutil je, da je to ljudstvo, ki je skrito vsemu ostalemu človeštvu na zemlji, že davno doseglo tisto, po čemer je hrepenel sam tam gori nad morjem. Še bolj pa se je čudil prostranosti tega skrivnostnega podoceanskega mesta. Od ulice, po kateri sta stopala, so se cepile mnogoštevilne, manjše in večje ter se izgubljale v daljavah.

Skoraj nepopisno pa je bilo njegovo začudenje, ko sta z Astisom dospela do konca ulice in je zagledal pred seboj obširen trg s prekrasnim parkom, sredi katerega se je dvigala marmornata, čistim zlatom okrašena palača senatne vlade Oceanopolisa. Slika, ki se je tu nudila očem, je bila baina lepa.

(Dalje prihodnjič.)

Spomini velike moderne pustolovke

BURNO ŽIVLJENJE LADY EDMEE OWEN, KI JE IMELA HKRATI 20 LJUBIMCEV.

Angleški listi poročajo o novi knjigi, ki je vzbudila splošno zanimanje zlasti med londonsko gospodo. Dama iz boljše družbe, lady Edmee Owen, je objavila svoje spomine. V njih pripoveduje o svojih pustolovščinah in mukah z vso odkritosrčnostjo, kar angleško gospodo na eni strani zabava, na drugi pa tudi razburja, kajti niti življenje niti iskreno pripovedovanje Owenove ni v skladu z angleškim konservativizmom.

Edmee Owen je rojena Francozinja. Poročena je bila z lastnikom plantaže na Ceylonu, kjer je živela nekaj let, pozneje se je pa preselila v Pariz in v London. Njeni starši so bili priprosti ljudje, oče je bil mizar, mati pa perica. Mlada Edmee je začela svojo kariero s 17. leti v zabavišču na Montmartru, pozneje pa v plesni dvorani Piccadillo. Kot 19-letno dekle se je seznanila z najbogatejšim plan-tažnikom Ceylona, Teodorom Owenom, ki ga je bil povzdignil angleški kralj v ple-miški stan. Owen je bil star že 60 let in mudil se je takrat v Londonu, kjer so mu specialisti zdravili oči. Težka bolezen ga je priklenila na posteljo. Imel je dobrega prijatelja Francoza, ki mu je nasvetoval Edmee Dormeuilovo, da bi mu čitala časopise in knjige.

Edmee je bila sicer še zelo mlada, toda že tako rafinirana, da je znala kmalu ujeti Owena v svoje mreže, in že čez nekaj dni se je bogati plantažnik oženil

z njo. Ko so mu zdravniki za silo izlečili oči, se je preselil z mlado ženo na Ceylon. Vse kaže, da mu je bil njen pustolovski značaj všeč, kajti nikoli ni storil ničesar, da bi ji izbil iz glave razne pri-smodarije, temveč nasprotno, še pomagal ji je uganjati burke in vragolije. Večino le-ta sta preživela zakonca v Londonu. Mla-da žena je živela tako potratno, da je vzbujala celo v najvišjih krogih london-ske družbe zavist. Imela je sedem avto-mobilov, tako da se je peljala vsak dan v tednu na izprehod z drugim. Še večjo senzacijo nego krasni avtomobili je pa vzbujala njena bogata, s srebrom okraše-na kočija, ki so bile vanjo vprežene mu-le. V Hydeparku je bila ta kočija zna-na še bolj kot njena ekscentrična lastni-ca.

Naenkrat je pa mlada žena zahrepenela po gledališču. In dobrodušni mož je žrtvo-val celo premoženje, da bi mogla nje-gova žena nastopati kot primadona. Za več mesecev je najel londonsko gledališče in gospa Edmee je igrala, kar se ji je za-hotelo. Igralskega talenta sicer ni imela, pač pa je postala popularna po svoji vi-liravosti, kar je privabilo toliko občinstva, da je bilo gledališče vedno razpro-dano. Owen je bil najpotrpežljivejši mož na svetu. Vedel je sicer dobro, da ga že-na vara z drugimi, pa ji ni nikoli očital nezvestobe.

Edmee je živela res burno življenje in

v spominih sama priznava, da je imela navadno 20 ljubčkov naenkrat. Čudno je, piše v svojih spominih, da so kazali vsi moški, ki so prišli z menoj v stik, silno hrepenenje prinašati mi darila, ne da bi od mene kaj pričakovali ali zahtevali. Vzoren in svetel primer radodarnih mož je bil Italijan Luiggi. Njegovega priimka nočem izdati, ker sem diskretna. Meni na čast je priredil Luiggi nekoč gostijo in povabil na njo 300 gostov. Na mizo so prišla najizbranejša jedila in pijače. Sami lahko izračunate, da je šlo za gostijo celo premoženje. Najzanimivejši dogodek na tej imenitni gostiji je bilo pa preseneče-nje, ko je prišla na mizo pašteta. V nji je bil namreč prstan z briljantom, vreden 6000 funtov sterlingov.

Teodor Owen je umrl leta 1926 in vse njegovo ogromno premoženje je podedo-vala žena, ki se je nastanila po moževi smrti v Parizu, kjer je nadaljevala svoje burno življenje. V Parizu je spravila na noge vso gospodo, in sicer ne le s svojimi ljubčki, temveč še bolj s svojim krasnim dragocenim nakitom. V Parizu je bila splošno znana kot dama z največjim briljantom. V francoski prestolnici pa bogata lahkoživka ni našla prave sreče. Iz ljubosumnosti je ustrelila ženo nekega pariškega zdravnika in obsojena je bila na štiri leta težke ječe. Vse kazni pa ni odsedela, ker je bila prej izgnana iz Fran-cije in od takrat živi v Angliji.

Informacija.

Soba v prvem nadstropju velja 700 dinarjev, v drugem 600, v tretjem 450, v... Hvala, ta hiša zame ni dovolj visoka!

Največji bogataš stare Avstrije v ubožnici
»Esti Kurier« poroča iz Budimpešte, da je vložil knez Aladar Porcia pri budim-peštanski mestni občini prošnjo, da se ga sprejme v ubožnico. Knez Porcia je bil pred svetovno vojno eden izmed najbo-gatejših velikašev v bivši avstro-ogrski monarhiji. Svoje ogromno bogastvo je popolnoma izgubil in je moral sedaj na svoja stara leta potrkati na vrata budim-peštanske mestne ubožnice. Časi so se pač temeljito izpremenili.

Ona: »Janez, vrni se! Prav ob slabem vremenu jemlješ s seboj svileni de-žnik...«

Mali oglasi

Razno

BRITVE, SKARJE
ltd., brusi izvrstno in zanes-ljivo J. Kokot, Wildenraier-jeva ul. 6. 2213

SPALNICE
kuhinjsko opremo, stole in ce-lo stanovanjsko opremo do-bite najceneje v Mariboru. F. Novak, Vetrinjska 7, Koroška 9, Glavni trg 9. 2216

POHIŠTVENO ZAVARO-VANJE
izvršujem najkulantneje za slučaj **ženitve**. Zahtevajte obisk. Korošec, Frankopanova ul. št. 15. 2248

STENICOL
uniči stenice z zarodom. Dro-gerija Kanc. 1403

JOS. TICHY IN DRUG.
Konces. elektrotehnično po-djetje. Maribor, Slovenska ul. 16. tel. 27-56 proizvaja elektroinstalacije stanovan-skih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motoriev, lestencev, svetilk, elektroin-stalacijskega blaga po kon-kurenčni ceni. 519

Prodaj

DOBRO MLEKO
po Dln 2.- dostavljamo na dom. Naslov v upravi lista. 2225

ENODRUŽINSKO NOVO HIŠO
s tremi sobami in lepim vr-tom prodaj. Pobrežje, Delav-ska ulica št. 11. 2268

PRODAJA
raznega inventarja ta teden v kavarni »Evropa« in Aleksan-drova cesta 16. I. 2269

RAZLIČNE STVARI
na prodaj. Gregorčičeva ulica št. 23. 2271

Stanovanje

STANOVANJE.
dve sobi in kuhinjo, oddam. Stritarjeva ulica 31. 2272

ENO- ALI DVOSOBNO STANOVANJE
s pritlikinami, išče mirna stranka brez otrok, v bližini drž. mosta odn. v sredini mesta. Natančne ponudbe pod »I. julij« na upravo. 2275

Soba odda

OPREMLJENO SOBO.
lepo, solnčno, blizu parka, ceneno takoj oddam. Naslov pove uprava lista. 5000

ODDAM SOBO
s štedilnikom eni ali dvema osebama. Ljubljanska ul. 42. 2270

Dame!
Kako se boste spo-mladi oblekle?
Velika izbora

MODNIH LISTOV
v knjigarni

Tiskovne zadruga
Maribor, A'leksandrova c 13

Globoko potrti vsled neizmerne žalosti na znanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nam je po kratki bo-lezni v 71 letu svoje starosti preminul naš soprog, oče, stari oče, tast, gospod

Drago Stergar

Pogreb nepozabnega bo v sredo, dne 21. junija ob 16. uri iz mrtvašnice, na pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo brana v četrtek, dne 22. junija ob 7. uri v magdalenski župni cerkvi.

Maribor, Pobrežje, dne 20. junija 1933.

Žalujoče rodbine: Stergar, Lukežič, Barl in Čep. 2277